

Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta

YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS
23.4.2015 § 41
Dnro 71/11.01.00/2013
Annettu julkipanon jälkeen 29.4.2015

Päätös ympäristönsuojelulain 35 §:n mukaisesta lupahakemuksesta koskien polttonesteiden jakeluaseman toiminnan muuttamista.

LUVAN HAKIJA

Oy Teboil Ab
PL 57
01511 VANTAA
puhelinvaihte 020 47001

Liike- ja yhteisötunnus 0114795-2

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Teboil Lohja Tynninharju
Ojamonharjuntie 65
08200 LOHJA

Lohjan kaupunki, Vappulan kylä, Autopiste Rn:o 1:209,
kiinteistötunnus 444-454-1-209

Toimialatunnus: jakeluasematoiminta 47302

KIINTEISTÖN OMISTAJA

Suur-Seudun Osuuskauppa SSO
Prismantie 2
24800 HALIKKO

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 §:n 1 momentin ja 30 §:n 4 momentin kohdan 2 sekä ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 1 §:n 1 momentin kohdan 5 a) mukaan.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Koska toiminta sisältyy ympäristönsuojeluasetuksen (169/00) 7 §:n laitosluetteloon, ratkaisee ympäristölupa-asian kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Lohjan kaupunginvaltuuston 14.1.2015 § 6 hyväksymän ympäristötoimen johtosääntöön mukaan ympäristölupa-asian käsittelee ympäristö- ja rakennuslautakunta.

ASIAN VIREILLE TULO

Oy Teboil Ab on jättänyt uuden ympäristölupahakemuksen Lohjan kaupungin ympäristölupaviranomaiselle 21.12.2012, jolla haetaan ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaista ympäristölupaa uusittavalle polttonesteiden jakeluasemalle.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) siirtymäsäännösten mukaan hallintoviranomaisessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Tämän hakemuksen käsittelyssä ja ratkaisussa sovelletaan täten ympäristönsuojelulakia (86/2000) ja –asetusta (169/2000).

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Lohjan ympäristölautakunta on velvoittanut päätöksellään 6.3.2008 § 47 toiminnanharjoittajaa hakemaan ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisen ympäristöluvan. Toiminnanharjoittaja on laittanut edellisen lupahakemuksensa vireille 18.6.2008, josta Lohjan ympäristölautakunta on antanut kokouksessaan 17.3.2011 § 57 kielteisen päätöksen. Päätökseen haettiin muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta ja korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Korkein hallinto-oikeus antoi 9.10.2013 (taltionumero 3220, dnro 1083/1/12) ympäristölupa-asiassa ratkaisun, eikä muuttanut ympäristölautakunnan kielteistä päätöstä. Tämän jälkeen Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta on kokouksessaan 19.3.2015 § 26 antanut Oy Teboil Ab:n Teboil Lohja Tynninharjun polttonesteiden jakelutoiminnan lopettamista koskevat määräykset. Aiempi ympäristölupahakemuksen hylkäävä päätös ei ole esteenä toisenlaiseen tekniikkaan perustuvan jakeluasemaa koskevan lupahakemuksen vireille panemiseen.

Oy Teboil Ab:n toiminnalle on ympäristövahinkovakuutus: vakuutusyhtiö Pohjola, vakuutusnumero 16-315-414-0.

Alueen kaavoitustilanne

Kiinteistö sijoittuu ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa taajamatoimintojen alueelle ja pohjavesialueelle.

Lohjan kaupunginvaltuuston 10.10.2012/17.4.2013 hyväksymässä taajamaosayleiskaavassa (ei vielä lainvoimainen) Teboil Express Tynninharjun jakeluasema sijoittuu keskustatoimintojen alueelle (C2). Alue on tarkoitettu keskustatoimintojen alakeskukseksi, johon voi sijoittaa asumista, toimisto-, palvelu- ja myymälätiloja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työpaikkoja. Teboil Express Tynninharju sijoittuu taajamaosayleiskaavassa tärkeälle pohjavesialueelle, joka on erityisen merkittävä veden hankinnan ja veden käyttökelpoisuuden kannalta. Alueella ei ole sallittua sellainen toiminta, joka saattaa vaarantaa maaperän laadun tai pohjaveden laadun ja määrän.

Lohjan kunnanvaltuuston 9.12.1992 hyväksymässä yleiskaavassa kiinteistö on merkitty yksityisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PK). Lohjan kaupunginvaltuuston 29.10.2003 hyväksymässä asemakaavan muutoksessa jakeluaseman alue on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K II, e=0,50).

Asemakaavan muutoksessa on lueteltu seuraavat tärkeää tai veden hankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta koskevat määräykset:

1. Alueella on voimassa vesilain 1. luvun 18 §:n pohjaveden muuttamiskielto sekä ympäristönsuojelulain 8 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto.

2. Korttelialueilla, jotka sijaitsevat tärkeällä pohjavesialueella, tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjavesien suojeluun:
- Korttelialueilla ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida nestemäisiä polttoaineita eikä muita pohjavettä likaavia aineita.
 - Kaikki säiliöt, jotka on tarkoitettu pohjavesien laadulle vaarallisille aineille, on sijoitettava tiiviiseen katettuun suoja-altaaseen. Suoja-allas on sijoitettava rakennuksen sisätiloihin. Altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan nesteen suurin määrä.
 - Teollisuuden lastaus- ja purkualueet sekä ajoneuvoliikenteeseen ja pysäköintiin käytettävät alueet on eristettävä vettä läpäisemättömällä materiaalilla.
 - Tiealueet ja niiden vierialueet on eristettävä vettä läpäisemättömällä materiaalilla siten, että pohjaveden likaantuminen estetään.
 - Alueella tulee välttää pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä.
 - Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty.
 - Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen.
 - Sade- ja sulamisvedet on johdettava öljynerotuskaivojen kautta.

LAITOKSEN SIJAINNIN TILAA JA SEN YMPÄRISTÖ

Luonnonympäristö ja maisema

Jakeluasema sijoittuu Tynninharjun liikealueelle. Asema sijaitsee liikerakennuksen muutoin rakentamattomalla takapihalla. Kohteella on harjoitettu polttoaineiden jakelutoimintaa vuodesta 1996 lähtien.

Aseman lähiympäristö koostuu rakennetuista liikekiinteistöistä. Aseman länsipuolella on entinen soranottoalue, joka on pääosin varastokäytössä, ja kiinteistön liikerakennuksen eteläpuolella sijaitsee Lohjan paloasema. Lähimpiin asuinkiinteistöihin on jakeluasemakiinteistön rajalta matkaa 120 metriä.

Jakeluasemakiinteistöllä ja sen läheisyydessä ei ole tiedossa erityisiä luontoarvoja.

Maaperän tila

Kohde sijaitsee harjulla ja sijoittuu Lohjanharjun pohjavesialueelle. Alueen maaperä on hiekkaa.

Pohjaveden tila

Alue kuuluu Lohjanharjun (01 428 51 A) tärkeään I-luokan pohjavesialueeseen ja jakeluasema sijaitsee pohjaveden muodostumisalueella. Noin 1,9 ja 2,5 km päässä jakeluaseman koillispuolella sijaitsevat Lohjan kaupungin Myllylammen ja Porlan vedenottamot. Noin 2,0 km päässä jakeluasemalta itäkaakkoon on golfkentän vedenottamo Gunnarlan alueella. Myllylampi on alueen päävedenottamo ja yksi Lohjan kaupungin tärkeimmistä vedenottamoista. Aiemmin varavedenottamona toimineesta Porlan ottamosta on otettu vuosina 2011-2013 vettä ainoastaan osan aikaa vuodesta, mutta nykyisin vedenottamo on jatkuvassa käytössä. Golfkentän pohjavedenottamo ei ole talousvesikäytössä, mutta ottamosta pumpattavaa vettä käytetään vuosittain golfkentän kasteluun touko-syyskuussa. Vivamon I-luokan pohjavesialuerajauksen reuna sijaitsee vajaan 700 metrin etäisyydellä jakeluasemakiinteistön rajalta luoteeseen.

Pohjavesi sijaitsee noin 20 metrin syvyydessä ja sen päävirtaus suuntautuu jakeluasemalta koilliseen kohti Myllylammen vedenottamo (Geologian tutkimuskeskus 23.9.2002, Lohjan kallionpinta ja pohjavedenpinnan taso). Alue kuuluu kunnallisen vesihuoltoverkoston piiriin.

Häiriintyvät kohteet

Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat harjun alareunassa kulkevan Sairaalatien toisella puolella, jonne jakeluasemakiinteistön rajalta on matkaa lyhimmillään 120 metriä. Lohjan sairaalaan on matkaa kiinteistöltä noin 400 metriä ja yksityiseen päiväkotiin noin 150 metriä.

Melu, liikenne ja muu kuormitus alueella

Hakemusta koskevan alueen ohi kulkee Ojamonharjuntie ja välittömässä läheisyydessä on myös valtatie 25 (Hanko-Hyvinkää), jotka ovat vilkkaasti liikennöityjä. Ojamonharjuntien liikennemäärä on noin 10 500 ajoneuvoa/vrk. Toiminnalla ei ole merkitystä alueen liikennejärjestelyihin. Asemalla arvioidaan käyvän 250-300 autoa vuorokaudessa.

Samalla kiinteistöllä jakeluaseman kanssa sijaitsee ruokakauppa. Lisäksi kiinteistöllä sijaitsee osa Tynninharjun vanhaa suljettua kaatopaikkaa. Naapurikiinteistöllä aseman länsipuolella toimii työttömien ruokala ja Lohjan kaupungin kierrätyskeskus. Jakeluaseman pohjois- ja itäpuolella sijaitsee eri toimijoiden (autojen huolto- ja rakennustarvikemyymälä yms.) liikerakennuksia. Kiinteistöltä etelälounaaseen, noin 200 metrin päässä, toimii toinen polttonesteiden automaattijakeluasema, joka sijaitsee myös Lohjanharjun I-luokan pohjavesialueella.

LAITOKSEN TOIMINTA JA TOIMINNAN MUUTOKSET

Ympäristölupaa haetaan miehittämättömän polttonesteiden jakeluaseman toiminnan muutokselle. Automaattiasemalla myydään 24 h/vrk polttonesteitä kevyelle ajoneuvokalustolle seteli-korttiautomaateista. Nykyisen jakeluaseman kaikki maanalaiset säiliöt, putkistot, polttonestelaitteet ja varusteet sekä viemärointi puretaan. Paikalle rakennetaan vastaavan kokoinen jakeluasema uusine laitteineen ja varusteineen. Samassa yhteydessä maaperään asennetaan moninkertaiset ympäristönsuojaurakenteet.

Bensiiniä ja dieseliä varastoidaan kolmessa maanalaisessa säiliössä, joista kaksi on väliseinällä jaettuja kaksiosaisia säiliöitä. Säiliöiden yhteistilavuus on 120 m³. Säiliöt ja polttonesteputkistot ovat kaksivaippaiset. Asema varustetaan bensiinihöyryn keräysjärjestelmin (täyttö, varastointi ja asiakastankkaus). Hakijan mukaan jakeluasemalla asennetaan huomattavan laaja ja varmatoiminen hälytys- ja valvontajärjestelmä.

Täyttö- ja tankkausalueiden alle sijoitetaan öljynerottimeen viemäroity tiivis HDPE-kalvo. Lisäksi koko aseman alue putkistoinen eristetään ympäröivästä maaperästä asentamalla sen alle tiivis HDPE-kalvo ja bentoniittieristys. Eristettyyn kaukalomaiseen asema-alueeseen asennetaan näytteenottokaivo, jossa on varaus pumpulle. Lisäksi maaperän tila tarkastetaan säännöllisesti kolmesta erillisestä tarkkailukaivosta, joihin on liitetty huokosilmaputket. Yksi huokosilman tarkkailukaivo sijaitsee säiliöalueella, toinen mittarikentän ja täyttöpaikan tuntumassa ja kolmas suojarakenteiden alapuolella. Pohjaveden tila tarkistetaan vuosittain aseman lähellä olevasta pohjavesiputkesta sekä tarvittaessa asemalle asennettavasta uudesta pohjavesiputkesta.

Automaattiasemaa hoitaa nimetty asemanhoitaja, joka käy asemalla vähintään kaksi kertaa päivässä ja joka vastaa aseman päivittäisestä kunnossapidosta. Asiakasmäärä on tasoa 250–300 autoa vuorokaudessa.

Laitteet ja rakenteet

Nykytilanne

Henkilöautoliikennettä palvelevalla automaattiasemalla varastoidaan palavia nesteitä seuraavasti:

Taulukko 1. Nykyiset maanalaiset polttonestesäiliöt, SFS 2736.

Poltoneste	Luokitus	Säiliötilavuus	Rakenne
Bensiini 95 E	Erittäin helposti syttyvä, myrkyllinen	50 m ³	maanalainen, 2-vaippa
Bensiini 98 E	Erittäin helposti syttyvä, myrkyllinen	25 m ³ (2-osaisen 50 m ³ säiliön osasto)	maanalainen, 2-vaippa
Dieselöljy	Haitallinen, palava neste	25 m ³ (2-osaisen 50 m ³ säiliön osasto)	maanalainen, 2-vaippa

Säiliöt ovat teräksisiä ja niissä on ylitäytönestimet. Ne on varustettu elektronisella, tietoverkkoyhteydellä etäluennassa olevalla pinnanmittauksella ja niissä on vuodonilmaisu- ja hälytysjärjestelmä. Säiliöiden välissä on lisäksi hiilivetyjen tarkkailukaivo. Säiliöt on asennettu vuonna 1996 ja ne on tarkastettu viimeksi 15.11.2011, jolloin kaikkien säiliöiden on todettu kuuluvan A-luokkaan. Polttoainepumput on varustettu letkurikkoventtiilein, ja automaatteihin on asetettu kertatankkaukselle maksimiyläraja. Kaikki putkistot ja kaivot liitoksineen on tehty öljyä/bensiiniä kestäviä materiaaleista.

Täyttöpaiikka on varustettu betonisella suoja-altaalla, jonka koko on puolitoistakertainen säiliöauton polttoaineletkujen tilavuuteen nähden. Suoja-allas on viemäroity hiekan- ja öljynerottimeen.

Vuonna 2002 on täyttöpaiikalle valettu 3 x 10 m²:n kokoinen, 200 mm:n paksuinen betonilaatta, joka yhdessä sen alle asennetun 1 mm paksuisen HDPE-kalvon kanssa on kallistuksin yhdistetty täyttöpaiikan suoja-altaan viemärointijärjestelmään.

Vuonna 2002 on mittarikentälle asennettu 10 x 40 m²:n kokoinen ja 1mm:n paksuinen HDPE-kalvo, jonka saumat on lämpöhitsattu. Saumojen tiiviys on tarkistettu koeponnistamalla. Kalvon molemmin puolin on tiivistetty hiekkapeti. Kalvon alusta on kallistettu siten, että mittarikentältä asfaltin ja salaojittavan sorakerroksen läpi tihkunut neste valuu tankkauspaikkalaattojen viemärikaivoihin ja niistä edelleen hiekan- ja öljynerottimiin. Tankkauspaikkalaatat on sijoitettu kalvon asentamisen jälkeen takaisin nykyisille paikoilleen, jonka jälkeen mittarikenttä on uudelleen asfaltoitu.

Täyttöpaiikan ja mittarikentän sadevedet johdetaan öljynerottimen jälkeen 10 m³:n kokoiseen umpisäiliöön. Umpisäiliön täytyessä eli hälytysrajan ylittyessä valvontajärjestelmä suorittaa automaattihälytyksen. Öljynerotin on yhdistetty hälytysjärjestelmään. Erotin tyhjennetään ja puhdistetaan vähintään kerran vuodessa. Erottimen toimenpiteistä pidetään kirjaa. Öljynerotin on vaihdettu suurempaan vuonna 2002, jolloin myös vanha umpisäiliö on korvattu uudella. Sekä täyttöpaiikka että mittarikenttä on varustettu bensiinihöyryjen talteenottolaitteistoin.

Uusi toiminta

Henkilöautoliikennettä palvelevalla automaattiasemalla tullaan varastoimaan palavia nesteitä seuraavasti:

Taulukko 2. Uudet maanalaiset polttonestesäiliöt, SFS-EN 12285-1.

Poltoneste	Luokitus	Säiliötilavuus	Rakenne
Bensiini 95E10	Erittäin helposti syttyvä, myrkyllinen	40 m ³	maanalainen, 2-vaippa
Bensiini 98E5	Erittäin helposti syttyvä, myrkyllinen	40 m ³ (jaettu 25/15 m ³)	maanalainen, 2-vaippa
Dieselöljy	Haitallinen, palava neste	40 m ³ (jaettu 25/15 m ³)	maanalainen, 2-vaippa

Kolmesta polttoainesäiliöstä kaksi säiliötä jaetaan väliseinällä 25 m³ ja 15 m³ osastoihin. Osastot on yhdistetty, mutta 98E säiliön osastot suljetaan myöhemmin siten, että 15 m³ säiliöosastoon tulee ympäristöystävällistä E85 etanolibensiiniä ja 25 m³ osasto jää 98E bensiinille. Säiliöt on varustettu elektronisella vuodonvalvonta- ja varastovalvontajärjestelmällä sekä ylitäytönestimin. Säiliöiden välitilaa valvotaan paineilmatoimisella elektronisella hälytysjärjestelmällä, joka on ympärivuorokautisessa valvonnassa.

Imu- ja täyttöputkiksi asennetaan 2-vaippainen Secon X-putki, jonka sisäpuolinen vaippa on tehty ruostumattomasta teräksestä ja ulkopuolinen vaippa polyeteenistä. Vaippojen välitilaa valvotaan reaaliaikaisesti elektronisella järjestelmällä.

Jakelualueen ja täyttöpaikan päällysteenä on tiivis betoni. Täyttöpaikkaa ja jakelualueen ympäröivien liikennealueiden päällysteenä on asfaltti. Jakelualueen pinta-ala on n. 128 m², josta mittarikatoksen kattama alue on n. 101 m². Täyttöpaikan pinta-ala on 32 m². Jakelualueella on kaksi mittarikoroketta.

Jakelualueen ja täyttöpaikan hulevedet viemäroidään öljyn- ja bensiininerottimen kautta jätevesiviemäriin. Täyttöpaikkaa ja jakelualueen ympäröivien liikennealueiden hulevedet johdetaan öljyn- ja bensiininerotinta kuormittamatta sadevesiviemäriin tai maastoon. Öljyn- ja bensiininerotin on 1. luokan 2-vaippainen erotin, jonka kapasiteetti riittää 3 l/s maksimivirtaamalle.

Maaperään asennetaan kaksi erillistä HDPE-tiivistysmuovikalvoa. Ylempi HDPE-tiivistysmuovikalvo, paksuus 1 mm, asennetaan jakelualueelle ja täyttöpaikalle 0,8 m – 1,0 m syvyydelle maan pinnasta. Alempi HDPE-tiivistysmuovikalvo, paksuus 2 mm, asennetaan kaikkien maanalaisten säiliöiden ja polttonestelaitteiden sekä viemäroinnin alapuolelle/ympäri siten, että kaikki säiliöt ja polttonestelaitteet sekä viemärointi erottimeen ja kaivoineen sijaitsee suoja-altaassa. Alemman HDPE-tiivistysmuovikalvon asennus ja toimivuus varmistetaan muovikalvon ala-/ulkopuolelle asennettavalla bentoniittimatolla.

Jakelualueen ja täyttöpaikan ylemmälle HDPE-muovikalvolle pääsevä vesi viemäroidään öljyn- ja bensiininerottimen kautta. Mahdollisesti alempaan suojausrakenteeseen (HDPE-kalvon ja bentoniittimatonta muodostama allas) pääsevä vesi viemäroidään säiliöiden suoja-altaan pumppu-/tarkkailu-/tyhjennyskaivon kautta myös öljyn- ja bensiininerottimeen.

HDPE-muovikalvosta ja bentoniittimatosta rakennetun suoja-altaan sisäpuolista ja ulkopuolista maaperää valvotaan kolmesta eri huokosilman tarkkailukaivosta määrääjain tehtävillä pitoisuusmittauksilla.

Jakeluaseman kaikki hälytykset ovat ympärivuorokautisessa valvonnassa.

HAKIJAN SELVITYS SEIKOISTA, JOIDEN PERUSTEELLA 21.12.2012 VIREILLE TULLUT LUPAHAKEMUS EROAA AIKAISEMMASTA 18.6.2008 VIREILLE TULLEESTA JA JO KÄSITELLYSTÄ HAKEMUKSESTA

Hakijan mukaan varastoitavien tuotteiden määrä ja laatu on muuttunut aiempaan hakemukseen verrattuna. Aiemmin esitettiin varastoitaviksi polttoainelaaduksi bensiiniä 95E ja 98 E sekä dieseliä, kun uudessa hakemuksessa esitetään näiden lisäksi varastoitavaksi myös etanolibensiiniä E85. Säiliöiden lukumäärää on kasvatettu kahdesta kolmeen ja säiliökapasiteettia 84 m³:sta 120 m³:een.

Jakelualueen (mittarikentän) pintarakenne on korvattu tiiviillä ja laajalla teräsbetonilaatalla, joka minimoi tippavuodot maanalaiseen suoja-altaaseen. Aiemmassa hakemuksessa mittarikentälle esitettiin useita pienempiä betonilaattoja ja suurempi osa jakelualueesta oli pinnoitettu asfaltilla. Hakijan näkemyksen mukaan uusi ratkaisu, eli betonilaatta, on tiiviimpi rakenne kuin aiemmin esitetty asfalttibetoni.

Aiemmassa hakemuksessa ehdotetusta koerakenteen rakentamisesta jakelualueen sivuun on uudemmassa hakemuksessa luovuttu, koska öljyala on hankkinut lisätietoa ja kokemusta HDPE-rakenteiden pitkäaikaiskestävyydestä. Lisäksi ala on koonnut yhteenvedon HDPE-suojausten toimivuudesta puretuilla asemilla, joiden käyttöikä ennen purkamista oli ollut alle 10 vuotta. Hakijan käsityksen mukaan tulokset viittaavat HDPE-rakenteen hyvään suojaavuuteen jakeluasemakäytössä.

Uudemmassa lupahakemuksessa altaan pohjan kaksinkertainen bentoniittirakenne on korvattu yksinkertaisella bentoniittirakenteella, jotta rakenne vastaa jakeluasema-standardissa SFS 3352 esitettyä suositusrakennetta pohjavesialueelle sijoittuvalle jakeluasemalle. Öljyala on tilannut riippumattoman riskianalyysin kyseisen rakenteen luotettavuudesta suojaustarkoituksiin.

Hakija on valmis toteuttamaan jakeluaseman viemäriputket kaksoisvaipparakenteella öljynerottimen jälkeiseen sulkuventtiiliin asti, mitä ei ole esitetty aiemmassa hakemuksessa.

Hakija hakee toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa aiemmasta määräaikaisesta ympäristölupahakemuksesta poiketen.

HAKIJAN KUVAAUS YMPÄRISTÖKUORMITUKSESTA JA YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA SEKÄ NIIDEN VÄHENTÄMISESTÄ

Vaikutus yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen

Jakeluaseman toiminnalla ei arvioida olevan vaikutuksia alueen yleiseen viihtyisyyteen eikä ihmisten terveyteen. Jakeluaseman uudistus ei lisää naapureille mahdollisesti aiheutuvaa haittaa nykytilanteeseen verrattuna.

Vaikutus maaperään ja pohjaveden laatuun

Hakemuksen mukaan jakelualueen päällystyksellä, täyttö- ja tankkausalueen HDPE-kalvoilla, viemärintijärjestelmällä sekä asema-alueen maaperä/pohjavesisuojauskella (HDPE-kalvo, bentoniittieristys ja maaperän tarkkailu) estetään polttonesteiden pääsy maaperään ja pohjaveteen.

Asema on liitetty kunnalliseen vesijohtoverkostoon. Vettä käytetään ainoastaan kohteen siivoukseen ja kunnossapitoon.

Jätevedet ja päästöt vesiin ja viemäriin

Toiminnasta ei aiheudu normaalitilanteessa päästöjä vesistöön eikä yleiseen viemäriin, sillä jakelualueen ja täyttöpaikan hulevedet viemäroidään öljyn- ja bensiininerottimen kautta jätevesiviemäriin. Öljynerottimen (esim. Labko EuroPEK ROO Safe NS 3, I luokka) läpi pääsee ainoastaan korkeintaan 5 mg/l hiilivetyjä (normaalioloissa jätevesiviemäriin sallittavan päästön määrä on korkeintaan 100 mg/l).

Päästöt ilmaan

Alueen VOC-päästöt eivät aseman uudistamisen myötä muutu nykyisestä, sillä myös uudistetulla asemalla on käytössä bensiinihöyryjen keräysjärjestelmä vaiheessa 1 (täyttö ja varastointi) ja vaiheessa 2 (asiakastankkaus). Vaiheessa 1 maanalaisessa säiliössä oleva bensiinihöyry imetään säiliöiden täytön yhteydessä säiliöautoon ja kuljetetaan terminaaliin nesteytettäväksi. Vaiheessa 2 jakelumittaria käyttävän auton omassa säiliössä oleva höyry kerätään maanalaisiin säiliöihin tankkausvaiheessa bensiinihöyryjen talteenottoa varten suunnitelluilla laitteilla. Bensiinihöyry kulkeutuu maanalaiseen säiliöön jakelumittarissa olevan erillisen pumpun avulla. Asiakastankkauksen bensiinihöyryjen talteenotto vähentää asiakastankkauksen VOC-päästöjä keskimäärin noin 75 % verrattuna asemaan, jossa asiakastankkauksen talteenotto-laitteistoa ei ole. Bensiinihöyryjen vaiheen 1 ja 2 talteenottojärjestelmällä päästään vähintään 85 %:n talteenottoon. Arvioidut VOC-päästöt kokonaisuudessaan ovat noin 0,9 t/vuosi.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Oy Teboil Ab:n harjoittamassa toiminnassa jätteitä kerätään ainoastaan mittarikorokkeiden jäteastioihin, joihin kerätään asiakkaiden heittämää roskaa, joka on pääosin käsipyyhepaperia. Jätelajiltaan jäte on yhdyskuntajätettä, jätetyyppi numero 1. Jätettä ei punnita asemakohtaisesti missään vaiheessa. Hakijan arvion mukaan jätettä kertyy vuodessa 0,6 tonnia.

Öljyn- ja bensiininerottimen lietteen määrä ja hiekanerotuskaivojen hiekan ja sakan/lietteen määrä tarkastetaan kerran vuodessa ja tyhjenetään tarvittaessa. Lietettä ja hiekkaa ei kerry yleensä niin paljon, että tyhjennystarvetta olisi vuosittain.

Melu ja värinä

Asiakasliikenteen alhaisen ajonopeuden vuoksi sen aiheuttama liikenne-emissio (melu/pakokaasu) jää vähäiseksi. Aseman asiakasliikenteen aiheuttama vähäinen emissio (automelu/pakokaasu) ei erotu viereisen vilkkaan Ojamonharjuntien liikenne-emissiosta. Jakeluaseman toiminta ei itsessään aiheuta mainittavaa melua taikka värinää.

ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN (BAT), ENERGIATEHOKKUUDESTA JA YMPÄRISTÖN KANNALTA PARHAAN KÄYTÄNNÖN (BEP) SOVELTAMISESTA

Polttonesteen jakeluasemille ei ole olemassa toimialakohtaista Euroopan Unionin laajuista BAT-referenssidokumenttia (BREF) eikä Suomessa ole laadittu jakeluasematoimintaan liittyvää kansallista BAT-raporttia. Ympäristönsuojelulain 86/2000 ja ympäristönsuojeluasetuksen 169/2000 mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (Best Available Technology, BAT) soveltamisella tarkoitetaan sitä, että ympäristön kannalta tehottomampi ja heikompi tekninen ratkaisu korvataan vahvemalla ja ympäristönsuojelullisesti tehokkaammalla ratkaisulla, jos se on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta voi perustua arvioon säädösten vaatimuksista ja niiden toteutumiseen. Valtioneuvoston asetusta nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista 27.5.2010/444 sovelletaan ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena, kun jakeluasema sijaitsee tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja sen toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Toiminnassa noudatetaan asetuksen vaatimuksia ja todellisuudessa jopa ylitetään ne.

Teboil Lohja Tynninharjun jakeluasemalla on suunniteltu toteutettavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) moninkertaisesti tehokkaammin kuin yleensä jakeluasemilla. Jakeluasematoiminnassa tarvitaan sähköenergiaa, joka hankitaan sähköpalveluja tarjoavan yrityksen verkosta. Energian käytössä pyritään mahdollisimman suureen tehokkuuteen. Energiaa käytetään vuodessa noin 30 000 kWh.

Jakeluasematoiminta ei kuulu sellaiseen toimialaan, jolla voidaan soveltaa ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatetta (Best Environmental Practice, BEP), joka koskee laajemmin toimintatapoja eikä vain teknologian valintaa. Ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatetta noudatetaan yleensä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi toimialoilla, joihin liittyy laajamittaisempaa tuotantoa ja päästöjä, joita voidaan hallita muun muassa kustannustehokkuudella, tuotantomenetelmillä, raaka-ainevalinnoilla ja polttoainevalinnoilla.

HAKIJAN KUVAUS RISKINARVIOINNISTA JA ONNETTOMUUS- JA HÄIRIÖTILANTEIDEN HALLINNASTA

Polttonesteen jakeluasematoiminta saattaa aiheuttaa ympäristöriskejä, jotka voivat vaikuttaa ilmaan, maaperään ja pohjaveteen. Riskienhallinnalla, mikä käsittää mahdollisten riskien tunnistamisen ja niihin varautumisen sekä teknisillä että toiminnallisilla ratkaisuilla voidaan hakijan mukaan ennaltaehkäistä täysin mahdollisten ympäristöhaittojen syntyminen.

Hakemuksessa on todettu, että Teboil Lohjan Tynninharjun jakeluasemalla riskit hallitaan erittäin hyvin ja tehokkaasti monipuolisella riskienhallintaohjelmalla.

Ympäristöriskit ilmaan:

Merkittävimmän ympäristöriskin ilmaan aiheuttavat VOC-päästöt (VOC= volatile organic compounds, haihtuvat orgaaniset yhdisteet). VOC-päästöjä hallitaan bensiinihöyryjen talteenottojärjestelmän 1- ja 2-vaiheilla.

1-vaiheella tarkoitetaan sitä, että maanalaisista bensiinisäiliöistä säiliötäytön yhteydessä nestemäisen bensiinin syrjäyttämä ja säiliöistä poistuva bensiinihöyry kerätään talteen säiliöautoon, jossa bensiinihöyry viedään jalostamolle takaisin nesteytettäväksi.

2-vaiheella tarkoitetaan puolestaan sitä, että jakelumittarilla asioivan asiakkaan ajoneuvon omasta polttonestesäiliöstä polttonesteen syrjäyttämä bensiinihöyry kerätään talteen maanalaiseen säiliöön tankkausvaiheessa bensiinihöyryjen talteenottoa varten suunnitelluilla laitteilla.

Ympäristöriskit maaperään ja pohjaveteen:

Maaperään ja pohjaveteen kohdistuu sekä toiminnallisia että teknisiä ympäristöriskejä, jotka ovat kaikki hallittavissa. Toiminnallisia riskejä syntyy maanalaisten säiliöiden

täytössä ja asiakkaiden täyttäessä omien ajoneuvojensa säiliöitä, jolloin polttonesteriskeet ja ylitäytöt ovat mahdollisia. Säiliöiden ylitäytöt estetään ylitäytönestimillä.

Polttonesteriskeiden pääseminen maaperään estetään moninkertaisella varmistuksella. Maanalaisilla säiliöillä on ylitäytönestimien lisäksi täyttöputkien pidätyskaivot, jonne polttonesteriske jää ensisijaisesti.

Mikäli polttonesteriske joutuu kuitenkin maahan, ohjautuu se täyttöpaikalle, josta se valuu edelleen hulevesien mukana öljyn- ja bensiininerottimeen, josta se kerätään määrääjain ja viedään ongelmajätelaitokselle. Tilanteessa, jossa polttoneste pääsisi päällysteen läpi, estää polttonesteen pääsyä maaperään täyttöpaikan ja säiliöiden alle rakennettu tiivistysrakente, joka tehdään 1 mm:n paksuisesta hitsattavasta HDPE-tiivistysmuovikalvosta. Tiivistysrakenteen päälle suotautuva tai kondensoituva vesi johdetaan öljyn- ja bensiininerottimen kautta jätevesiviemäriin.

Mahdollinen jakelualueella tapahtuva ylitäyttö hallitaan samalla tavalla kuin täyttöpaikan ylitäyttö; ensisijaisesti viemäröimällä jakelualue öljyn- ja bensiininerottimen kautta jätevesiviemäriin. Myös jakelualueella on lisävarmistuksena päällysteen alle rakennettu tiivistysrakente 1 mm:n paksuisesta hitsattavasta HDPE-tiivistysmuovikalvosta. Tiivistysrakenteen päälle suotautuva tai kondensoituva vesi johdetaan öljyn- ja bensiininerottimen kautta jätevesiviemäriin.

Siitäkin huolimatta, että kaikki yllämainitut rakenteet eivät pidättäisi polttonestettä, estää polttonesteen pääsyn maaperään kaikkien maanalaisten säiliöiden ja polttonestelaitteiden sekä viemäröinnin alapuolelle/ympäriin asennettava 2 mm paksuinen HDPE-muovikalvo ja bentoniittimatto.

Teknisiä ympäristöriskejä voivat olla polttonesteputkiston rikkoutuminen, maanalaisen polttonestesäiliön rikkoutuminen, jakelumittarin hydraulikkaosan rikkoutuminen, jakelualueen tai täyttöpaikan päällysteen rikkoutuminen, ylitäytönestimien rikkoutuminen, jakelualueen ja täyttöpaikan hiekanerotuskaivon rikkoutuminen sekä täyttöputken pidätyskaivon rikkoutuminen.

Kaikki edellä mainitut riskit ovat hakijan mukaan hallittuja riskejä, jotka hallitaan sekä teknisesti että toiminnallisesti. Polttonesteputkisto tehdään 2-vaippaisesta putkesta, jonka välitilaa valvotaan 24 h vuorokaudessa. Lisäksi polttonesteputkiston alapuolella ovat sekä 1 mm että 2 mm paksuisesta HDPE-muovikalvosta tehdyt tiivistysrakenteet.

Maanalaiset polttonestesäiliöt ovat 2-vaippaisia ja niiden ympärille asennetaan suojaallas 2 mm paksuisesta HDPE-muovikalvosta ja bentoniittimatosta. Lisäksi maanalaiset säiliöt varustetaan elektronisella hälytysjärjestelmällä, elektronisella varasto- ja valvontajärjestelmällä ja elektronisilla ylitäytönestimillä.

Jakelumittarin hydraulikkaosan rikkoutumisesta aiheutuva riski hallitaan ensisijaisesti vastaavalla tavalla kuin jakelualueella tapahtuva ylitäyttö. Mikäli hydraulikkaosa vuotaa jakelumittarin alla, kerätään vuoto talteen ensisijaisesti jakelumittarin alla olevaan putkiyhdekaivoon. Tilanteessa, jossa vuoto ei jää putkiyhdekaivoon, jää se kuitenkin jakelualueen alle rakennetun tiivistysrakenteen päälle, jolloin vuoto ei pääse maaperään. Tiivistysrakente sijaitsee kokonaisuudessaan 2 mm paksuisesta HDPE-muovikalvosta ja bentoniittimatosta tehdyssä suoja-allaassa.

Jakelualueen tai täyttöpaikan päällysteen rikkoutuessa vuodon pääsyn maaperään estää tiivistysrakente. Ylitäytönestimen tai täyttöputken pidätyskaivon rikkoutuessa riski on hallittu, koska mahdollinen ylitäyttö hallitaan kuten polttonesteriskeet, jolloin ylitäytön pääsy maaperään estetään viemäröinnillä ja tiivistysrakenteilla. Hiekanerotuskaivon rikkoutuessa vuodon pääsyn maaperään estää suoja-allasrakente.

Maanalaiset säiliöt liitetään reaaliaikaiseen hälytysjärjestelmään. Näin ollen ensisijainen hälytysjärjestelmä tarkkailee säiliöiden vaippojen eheyttä. Toissijaisesti säiliöitä valvotaan reaaliaikaisella polttonestetilavuuden seurantarjestelmällä, mikä hälyttää välittömästi, mikäli polttonesteen tilavuus pienenee muutoin kuin jakelulaitteen kautta myytyinä litroina.

Öljyn- ja bensiininerotin varustetaan elektronisella reaaliaikaisella hälytysjärjestelmällä ja viemäriin jaan asennetaan erottimen jälkeen sulkuventtiilillä varustettu näytteenottoaivo.

Jakeluasema varustetaan alkusammutuslaitteilla ja imeytysaineastioilla sekä hätätilanteessa jakelulaitteet pysäyttävillä hätä-seis-kytkimillä.

Asema sijoittuu paloaseman läheisyyteen, josta saadaan nopeasti apu mahdollisissa hätätilanteissa.

Automaattiasemaa hoitaa nimetty asemanhoitaja, joka käy asemalla vähintään kaksi kertaa päivässä.

HAKIJAN KUVAUS LAITOKSEN TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILUSTA

- Kohteelle suunnitellaan oma ympäristöasioiden hallinta- ja valvontajärjestelmä.
- Maaperän tila tarkastetaan kuukausittain kolmesta erillisestä tarkkailukaivosta, joihin on liitetty huokosilmaputkia 2 mm paksuisesta HDPE-muovikalvosta ja bentoniittimatosta tehdyn suoja-altaan sisä- ja ulkopuolelta.
- Pohjaveden tila tarkastetaan vuosittain ulkopuolisen asiantuntijan/ympäristökonsultin toimesta. Pohjavesinäytteet otetaan aseman lähellä olevasta pohjavesiputkesta sekä tarvittaessa asemalle asennettavasta uudesta pohjavesiputkesta.
- Erillistä päästötarkkailua ei toteuteta, koska toiminta ei synnytä sellaisia tarkkailtavia päästöjä kuten esimerkiksi voimalaitokset.
- Kirjanpito säilytetään jakeluasemalla ja raportointi ympäristönsuojeluviranomaiselle tehdään pyydettäessä.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty tarkastuksella 28.11.2013 ja sähköpostitse 14.1.2014.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Lohjan kaupungin ilmoitustaululla 21.3.2014 – 22.4.2014 sekä Länsi-Uusimaa –lehdessä 21.3.2014 (YsL 38 § mom 1).

Laitoksen naapureille on toimitettu tieto hakemuksesta erityistiedoksiantona (YsL 38 § mom 2).

Tarkastukset

Jakeluasemalla käytiin tarkastuksella ympäristölupahakemuksen johdosta 28.11.2013.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot 28.4.2014 Lohjan vesi- ja viemärlaitokselta, Lohjan ympäristötoimen kaavoitukselta, Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyspalveluilta, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselta ja Uudenmaan ELY-keskukselta.

Lohjan vesi- ja viemärlaitos, Lohjan ympäristötoimen kaavoitus ja Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyspalvelut eivät antaneet lausuntoa annettuun määräaikaan mennessä.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos toteaa lausunnossaan 19.5.2014 seuraavaa:

”Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos suhtautuu edelleen kielteisesti jakeluasematoiminnan sijoittamiseen I-luokan pohjavesialueelle. Kohde sijaitsee alueella, jossa pohjaveden virtaussuunta on vedenottamon suuntaan. Hakija on hakemuksessaan ilmoittanut suojaustoimenpiteistä, jotka suojaavat jakeluasema-alueen mm. kaksinkertaisella HDPE-tiivistyskalvolla. Pelastuslaitos pitää silti pohjaveden saastumisen riskiä liian suurena. Suojaus vuotoja vastaan perustuu pääasiassa laitteiston vuotojen torjuntaan, mutta pelastuslaitoksen mielestä esimerkiksi polttonesteiden kuljetukseen liittyviä riskejä ei voida näillä suojuuksilla sulkea täysin pois. Myös massiivinen polttonesteen vuoto jakelualueelle ja sitä kautta tiivistetyn alueen yli tulisi huomioida. Samaan kysymykseen liittyy myös mahdollisten sammutusjätevesien keräily, johon kohteella tulisi varautua valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista 856/2012 77 §:n mukaan.”

Uudenmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan 16.9.2014 mm. seuraavaa:

”Oy Teboil Ab hakee uudella lupahakemuksella ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisella ympäristölupaa uusittavalle Teboil Lohja Tynninharju polttonesteiden jakeluasemalle. Kohde sijaitsee tilalla Autopiste 1:209 Lohjan kaupungin Vappulan kylässä osoitteessa Ojamonharjuntie 65. Sijaintipaikka on Lohjanharju A-nimisellä tärkeällä pohjavesialueella.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvaravastuualue (aiemmin Uudenmaan ympäristökeskus) viittaa aseman aiemmasta lupahakemuksesta 16.3.2009 antamaansa lausuntoon Dnro UUS-2008-Y-675-121. ELY-keskuksen näkemys on, että uudessa hakemuksessa ei ole pitkälle kehitetyn suojaustekniikan lisäksi esitetty mitään sellaista uutta, mikä puoltaisi luvan myöntämistä polttoaineiden jakelutoiminnalle kyseiseen paikkaan merkittävän pohjavesialueen muodostumisalueelle.

Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon ympäristönsuojelulain 6 §. Näin olen ELY-keskus katsoo, että ympäristönsuojelulain 42 §:ssä esitetyt luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty ja hakemus on hylättävä.”

Uudenmaan ympäristökeskus (nyk. Uudenmaan ELY-keskus) on todennut Oy Teboil Ab:n edelliseen kielteiseen ympäristölupapäätökseen johtaneeseen ympäristölupahakemukseen 16.3.2009 antamassa lausunnossaan, johon oli viitattu 16.9.2014 annetussa lausunnossa, seuraavaa:

”Asema sijaitsee Lohjanharju – nimisellä tärkeällä pohjavesialueella ja sen varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella. Alueella tehtyjen selvitysten mukaan asema sijaitsee kalliokohouman reunalla, josta pohjavesi virtaa koilliseen tai itään kohti Neitsytlinnan kalliopainannetta. Kalliolaakso ja siihen kerrostuneet paksut maakerrokset muodostavat yhden tärkeimmistä Lohjanharjun pohjavesialtaista. Painanteen Lohjanjärven puoleisessa osassa sijaitsevat Myllylammen ja Porlan vedenottamot.

Myllylammen ottamo, joka on yksi Lohjan päävedenottamoista, sijaitsee aseman sijaintipaikasta noin 1,8 km koilliseen. Pohjavedenpinta on jakeluaseman läheisyydessä yli 20 m syvyydessä maanpinnasta. Maaperä on pääosin hiekkaa.

Jakeluasema sijaitsee noin 120 metriä länteen osoitteesta Korjaamokuja 2, johon ConocoPhillips Finland Oy haki aikanaan ympäristölupaa jakeluasematoiminnalle. Nyt käsiteltävänä oleva lupahakemus liiteasiakirjoineen on sisällöltään lähes sama kuin Korjaamokujankin. Koska asema on maaperä- ja pohjavesiolosuhteiltaan sekä aseman tulevien rakenteiden osalta lähes samanlainen kuin Korjaamokujalle suunniteltu asema, viittaa Uudenmaan ympäristökeskus tämän vuoksi Korjaamokujalle suunnitellusta asemasta antamiinsa lausuntoihin sekä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiin. Vaasan hallinto-oikeus kumosi päätöksellään 5.2.2007, nro 07/0065/3 Lohjan ympäristölautakunnan päätöksen ja hylkäsi ConocoPhillips Finland Oy:n ympäristölupahakemuksen. Korkein hallinto-oikeus pyysytti päätöksellään 12.12.2007, taltionro 3200 Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen.

Ympäristökeskus katsoo, kuten Korjaamokujankin tapauksessa, että jakeluaseman uusimisessa käytettävä maaperän ja pohjaveden suojaustekniikka edustaa hyvää suojaustasoa. Esitetyjä suojausrakenteita on käytetty laajalti maailmassa erilaisissa kohteissa. Kyseisen suojaustekniikan soveltuvuudessa jakeluasemarakentamisessa ei kuitenkaan ole vielä pitkäaikaista kokemusta tai tietoa. Vaikka nyt on kysymyksessä jakeluasematoiminnan harjoittaminen entistä tehokkaammin suojaustoimenpitein, ei hakemuksen perusteella voida kuitenkaan ehdottomalla varmuudella päätellä, ovatko hakijan esittämät suojausrakenteet ja valvontajärjestelmät mahdollisia toteuttaa sellaisella huolellisuudella, että niiden toimivuus toivotulla tavalla toteutuisi ehdottoman varmasti. Myöskään ei ole varmuutta suojausrakenteiden ja valvontajärjestelmien toimivuudesta pitkän ajan (kymmeniä vuosia) kuluessa, jona aikana rakenteiden materiaaleissa, maaperä- ja pohjavesiolosuhteissa ja polttoaineiden koostumuksessa voi tapahtua merkittäviä muutoksia. Vaikka esitetty rakenneratkaisu ehkäisisikin jakeluaseman normaalista toiminnasta aiheutuvan pohjaveden pilaantumisaaravan, ei ole varmuutta suojauksen toimivuudesta poikkeuksellisissa tilanteissa.

Ympäristönsuojelulain 6 §:ssä edellytetään, että ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon:

- 1) toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski;
- 2) alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset;
- 3) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Kaavan osalta ympäristökeskus katsoo, että polttonesteen jakeluaseman sijoittamista liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle ei voida pääsääntöisesti pitää mahdollisena ilman siihen oikeuttavaa erityistä kaavamääräystä. Lohjan Ojamon kortteleiden 1596 ja 1597 asemakaavamuutoksessa, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt päätöksellään 29.10.2003, kortteli on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi merkinnällä (K).

Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan jakeluaseman sijoituspaikka ei täytä ympäristönsuojelulain 6 §:ssä säädettyjä sijoituspaikan valintaa koskevia vaatimuksia. Toiminnasta voi esitetystä suojaustekniikasta huolimatta aiheutua ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentissa mainittuja pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja vedenhankinnan vaarantumista toiminnan vaikutusalueella. Tutkimustietojen mukaan asema sijaitsee pohjavesialueella kohdassa, josta on hydraulinen yhteys huomattavaan pohjavesivarastoon. Näin ollen jakeluasemasta mahdollisesti tapahtuvat polttoainepäästöt voivat aiheuttaa vedenhankinnan vaarantumista. Riskinarvioinneissa ei tule tarkastella pohjavesialuetta vain olemassa olevien ottamoiden mukaan,

vaan on huomioitava koko pohjavesialue ja mahdollisuudet tehdä sille uusia vedenot-
tamoita veden kulutuksen kasvaessa tai kun joku käytössä olevista ottamoista
pilaantuu pitkäksi aikaa käyttökelvottomaksi.

Edellä esitetyn perusteella ympäristökeskus katsoo, että ympäristönsuojelulain 42
§:ssä säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä jakeluasematoiminnalle kyseisellä
paikalla ei ole.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty kirjallisia muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Toiminnanharjoittajalta on pyydetty vastinetta ympäristölupahakemuksesta annetuista
lausunnoista 3.11.2014 päivättyllä kirjeellä. Toiminnanharjoittaja ei antanut asiassa
vastinetta.

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNNAN RATKAISU

Lohjan kaupungin ympäristölupaviranomaisena ympäristö- ja rakennuslautakunta on
tarkastanut Oy Teboil Ab:n Teboil Express Lohja – Tynninharju automaattiaseman ja-
keluasematoimintaa koskevan lupahakemuksen ja **ei myönnä
ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaista ympäristölupaa polttonesteiden jakelu-
aseman toiminnalle kiinteistöllä 444-454-1-209, osoitteessa Ojamonharjuntie 65.**

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristönsuojelulain (527/2014) siirtymäsäännösten mukaan hallintoviranomaises-
sa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään ja ratkaistaan tämän
lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Tämän hakemuksen
käsittelyssä ja ratkaisussa sovelletaan täten ympäristönsuojelulakia (86/2000) ja –
asetusta (169/2000).

Sovellettavat oikeusohjeet

Haettu toiminta on polttonesteiden jakelutoimintaa, jossa polttonesteiden säiliötila-
vuus on yli 10 m³. Lupahakemusta koskeva kiinteistö sijaitsee tärkeällä
pohjavesialueella. Toiminta tarvitsee siten ympäristönsuojelulain 28 §:n ja 30 §:n se-
kä ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n mukaan ympäristöluvan.
Ympäristönsuojeluasetuksen 7 §:n mukaan lupaviranomaisena toimii kunnan ympä-
ristönsuojeluviranomainen.

Ympäristönsuojelulain 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisen
vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että menetellään toiminnan laa-
dun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen
ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran
todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen
ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaate*). Pykälän 2
momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittaja
vastaa vaikutuksien ennaltaehkäisystä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoit-
tamisesta mahdollisimman vähäisiksi (*aiheuttamisperiaate*).

Ympäristönsuojelulain 6 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa
aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta

aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon 1) toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski, 2) alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset sekä 3) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulaki ei sinänsä sisällä kieltoa sijoittaa polttonesteiden jakeluasemaa tärkeälle pohjavesialueelle, mutta toiminnan sijoituspaikkaa valittaessa on kuitenkin otettava huomioon edellä mainittu ympäristönsuojelulain 6 §:n 2 momentti. Tämän momentin osalta hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 84/1999) on todettu muun muassa, että sijoituspaikan hyväksyttävyyteen vaikuttaisi mahdollinen toimintaan liittyvä onnettomuusriski. Esimerkkinä ympäristönsuojelulain perusteluissa mainitaan, että polttonesteiden jakeluasemaan voi liittyä erityinen riski, jos se sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle.

Ympäristönsuojelulain 8 §:n 1 momentin mukaan ainetta tai energiaa ei saa panna tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muutoin olennaisesti huonontua tai 2) toisen kiinteistöllä oleva pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää, taikka 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskiello*).

Edellä mainitussa hallituksen esityksessä on muun muassa mainittu, että ehdotetussa ympäristönsuojelulain 8 §:ssä oleva pohjaveden pilaamiskiellon vastaisi entistä vesilain 1 luvun 22 §:ää. Pohjaveden pilaamiskiellon vastaiselta toiminnalta ei edellytettäisi konkreettisen pilaantumisen aiheutumista. Ehdotetun ympäristönsuojelulain 42 §:n osalta hallituksen esityksessä on mainittu muun muassa, ettei ympäristönsuojelulakiin sisältyisi ehdotonta luvan myöntämiskielloa vesilain 2 luvun 5 §:n tapaan.

Ympäristönsuojelulain 41 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Pykälän 2 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset sekä luvan myöntämisen edellytykset. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa 1) terveyshaittaa, 2) merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, 3) ympäristönsuojelulain 7–9 §:ssä tarkoitettua kiellettyä seurausta, 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasi-tusta. Pykälän 2 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään.

Pohjaveden pilaantumisriskin vähentäminen on myös EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin 2000/60/EY tavoitteena ja EU:n direktiivin 2006/118/EY mukaan pohjavesi on arvokas luonnonvara, jota on sinällään suojeltava huononemiselta ja kemialliselta pilaantumiselta.

Toiminnan laatu ja sijoituspaikka

Lupahakemusta koskeva kiinteistö sijaitsee Lohjanharjun tärkeällä pohjavesialueella (Lohjanharju nro 0142851A) ja sen varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella. Alueen maaperä on hiekkaa ja pohjavesi sijaitsee noin 20 metrin syvyydessä.

Hakemuksen mukaan kohteessa jatketaan polttonesteiden (benssiini ja diesel) myyntiä kevyelle ajoneuvokalustolle automaattiasemalta. Toimivan aseman maaperäsuojaukset on tarkoitus parantaa ja maaperän suojaamisen kannalta kriittiset laitteet ja asennukset on tarkoitus uusita. Ehdotetut suojausratkaisut edustavat kaikilta osin parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT).

Teboil Express Tynninharjun automaattiasemalla (ent. JET-automaattiasema) on ympäristölupamenettelylain mukainen ympäristölupa vuodelta 1996. Ympäristölupamenettelylain mukaisessa lupaharkinnassa toiminnan sijoittumista alueelle on harkittu silloin voimassa olleen terveydensuojeluasetuksen ja naapuruussuhdelain perusteella. Toiminnan pohjavesivaikutuksia tai –riskejä ei ole siten harkittu nykyisin voimassa olevan ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla. Erityisesti tämä koskee ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ympäristön (pohjaveden) pilaantumisen vaaran aiheuttamista. Toiminnan vaikutukset maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaran aiheuttamisen kannalta on kohteessa arvioitu ensimmäisen kerran vasta edellisen 18.6.2008 vireille tulleen lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä, jolloin korkeinta hallinto-oikeutta myöten on päädytty toteamaan, ettei jakeluasematoiminnalle voitu myöntää ympäristölupaa kohteeseen pohjaveden pilaantumisvaaran vuoksi. Toiminnan vaikutukset maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaran aiheuttamisen kannalta tulevat nyt toista kertaa arvioitavaksi uuden lupahakemuksen myötä. Ympäristölupaharkinnan kannalta kyseessä on edelleen uusi toiminta.

Lupahakemuksen kohteena oleva alue on Lohjan kaupunginvaltuuston 29.10.2003 hyväksymässä asemakaavan muutoksessa merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K II). Asemakaavan muutos ei sisällä erityistä kaavamääräystä (pj), joka mahdollistaisi polttoaineen jakeluaseman sijoittamisen liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle.

Lohjan kaupunginvaltuuston 10.10.2012/17.4.2013 hyväksymässä taajamaosayleiskaavassa (ei vielä lainvoimainen) ei ole kaavoitettu yhtään jakeluasemaa tärkeille pohjavesialueille. Kaavoituksella on mahdollista ohjata pohjaveden puhtautta vaarantavat toiminnot tärkeiden pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Sijoituspaikan sopivuus

Kyseessä oleva polttonesteiden jakeluasema sijaitsee yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeällä Lohjanharjun I-luokan pohjavesialueen muodostumisalueella. Kiinteistön hydrogeologiset olosuhteet ovat pohjavedensuojelun kannalta epäsuotuisat, eivätkä vähennä olennaisesti pohjaveden pilaantumisvaaraa. Jakeluasemakiinteistöllä maaperä on hyvin vettä johtavaa hiekkaa. Tämä tarkoittaa, että jakeluaseman alueelta puuttuvat maaperästä luontaisesti vettä huonosti läpäisevät maalajit, kuten savi tai siltti, jotka voisivat jakeluasemalla mahdollisesti tapahtuvassa vuototilanteessa osaltaan turvata pohjaveden puhtaana säilymistä. Jakeluasemalta pohjaveden virtaus suuntautuu koilliseen tai itään kohti Neitsytlinnan kalliopainannetta, kuten Uudenmaan ELY-keskuskin on lausunnossaan todennut. Kyseisen painanteen Lohjanjärven puoleisessa osassa sijaitsevat Myllylammen ja Porlan vedenottamot. Myllylammen vedenottamo on yksi Lohjan kaupungin tärkeimmistä vedenottamoista.

Sijoituspaikan soveltuvuuden arvioinnissa on otettava huomioon, että pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa ei tule sijoittaa pohjavesialueelle. Lohjan ympäristöval-

vonnan käsityksen mukaan pohjaveden pilaantumisriskiä onnettomuustapauksissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa ei saada kokonaan poistettua nykyisessä toimipaikassa. Pilaantumismahdollisuus saatetaan aiheuttaa Suomen mittakaavassa huomattavalle pohjavesivarastolle, koska Teboil Express Lohja – Tynninharju automaattiasema sijaitsee laajan ja syvän kalliolaakson reuna-alueella. Kalliolaakso ja siihen kerrostuneet paksut maakerrokset muodostavat yhden tärkeimmistä Lohjanharjun pohjavesialtaista, jossa pohjavedellä kyllästyneen maakerroksen paksuus vaihtelee Geologian tutkimuskeskuksen painovoimamittausten mukaan 30...40 metriin, paikoin jopa 50...60 metriin.

Korkein hallinto-oikeus on tehnyt 12.12.2007 (taltionro 3200, dnro 760/1/07) päätöksen, jolla se on pitänyt voimassa Vaasan hallinto-oikeuden 5.2.2007 antaman kielteisen päätöksen (nro 07/0065/3) koskien ConocoPhillips Finland Oy:n ympäristölupahakemusta jakeluasematoiminnalle osoitteessa Korjaamokuja 2. Lisäksi korkein hallinto-oikeus on tehnyt 9.10.2013 (taltionro 3220, dnro 1083/1/12) päätöksen, jolla se on pitänyt voimassa Vaasan hallinto-oikeuden 29.2.2012 antaman kielteisen päätöksen (nro 12/0141/2) koskien Oy Teboil Ab:n aiempaa 18.6.2008 vireille tullutta ympäristölupahakemusta jakeluasematoiminnalle osoitteessa Ojamonharjuntie 65. Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta on tehnyt kokouksessaan 19.3.2015 § 25 päätöksen peruuttua kohteen lähistöllä sijaitsevan Suur-Seudun Osuuskauppa SSO:n polttonesteiden jakeluaseman ympäristölupa osoitteessa Maksjoentie 9.

Korjaamokuja 2:ssa ovat maaperä- ja pohjavesiolosuhteet hyvin samankaltaiset kuin Ojamonharjuntie 65:ssä ja Maksjoentie 9:ssä ja näistä kaikista kohteista on hydraulinen yhteys Neitsytlinnan kalliopainanteen huomattavaan pohjavesivarastoon. Korjaamokuja 2 sijaitsee Ojamonharjuntien varressa vastapäätä tien toisella puolella sijaitsevaa Ojamonharjuntie 65:tä. Suur-Seudun Osuuskauppa SSO:n ABC Tynninharjun automaattiasema sijaitsee reilun 200 metrin päässä Teboil Express automaattiasemalta etelälounaaseen. Molempien edellä mainittujen korkeimmasta hallinto-oikeudesta kielteisten lupapäätösten saaneiden asemien suunnitelmissa esitetty maaperän suojaustekniikka on periaatteiltaan vertailukelpoinen ABC Tynninharjun automaattiasemalla käytössä olevan suojaustekniikan kanssa. Lohjan ympäristövalvonnan näkemyksen mukaan Oy Teboil Ab:n uudessa lupahakemuksessaan esittämä maaperän suojaustekniikka uusittavalle automaattiasemalleen on pääperiaatteiltaan vastaavanlainen kuin edellä mainituilla kahdella suunnitellulla ja yhdellä vielä toistaiseksi toimivalla jakeluasemalla.

Vaikka miehittämättömän jakeluasematoiminnan harjoittamista on tarkoitus jatkaa uusituilla laitteilla ja entistä tehokkaammin suojaustoimenpitein, ei pohjaveden pilaantumisriskiä onnettomuustapauksissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa saada kokonaan poistettua nykyisessä toimipaikassa. Pilaantumismahdollisuus aiheutettaisiin huomattavalle pohjavesivarastolle.

Maankäytön suunnittelun avulla on Lohjan kaupunki löytänyt ja pyrkii jatkossakin löytämään jakeluasemille turvallisempia paikkoja pohjavesialueiden ulkopuolelta, jotta kuntalaisille voidaan turvata puhdas pohjavesi ja samalla myös jakeluasemapalveluiden saatavuus.

Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristöluvan edellytykset on ratkaistava tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Edellä esitetyn perusteella Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että polttonesteiden varastointi ja käsittely muodostavat tällä nimenomaisella kiinteistöllä pohjaveden pilaantumisriskin, jota ei voida alueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteissa riittävän tehokkaasti ehkäistä asiassa esillä olleilla tai muillakaan hakemuksen pohjalta arvioitavissa olevilla suojaustoimenpiteillä taikka luvassa annettavilla jakeluasema-

asetuksen minimivaatimuksia ankarammilla lupamääräyksillä. Kun otetaan huomioon ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 3 kohta, on ympäristönsuojelulain 8 §:ssä tarkoitettu pohjaveden pilaamiskiellon vastainen seuraus aina ympäristöluvan myöntämisen ehdoton este, ja näin ollen edellytyksiä ympäristöluvan myöntämiselle ei ole. Lisäksi Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, ettei ympäristöluvan myöntämiselle ole myöskään ympäristönsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaisia edellytyksiä, koska toiminta on voimassa olevan asemakaavan vastaista.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 4.2.2000/86 (YSL): 2 §, 3 §, 4 §, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 21 §, 22 §, 23 §, 28 §, 31 §, 35 §, 36 §, 37 §, 38 §, 41 §, 42 §, 43 §, 52 §, 53 §, 54 §, 83 §, 96 § ja 97 §.

Ympäristönsuojeluasetus 18.2.2000/169 (YSA): 1 §, 7 §, 8 §, 9 §, 10 §, 13 §, 16 §, 17 §, 18 §, 19 §, 23 § ja 30 §.

Laki eräistä naapuruussuhteista annetun lain muuttamisesta (90/2000, NaapL): 17 §.

Jakeluasema-asetus (444/2010)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Lupapäätöksen käsittelymaksussa noudatetaan hakemuksen vireille tulon mukaista Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksaa, jonka Lohjan kaupunginvaltuusto on päätöksellään 14.12.2011 § 119 hyväksynyt. Taksan liitteenä hyväksytyn maksutaulukon mukaan polttonesteiden jakeluaseman ympäristölupahakemuksen käsittelyn hinta on 2 983 euroa. Käsittelymaksu on määrätty 30 %:a jakeluasemataksaa suuremmaksi, koska kohde sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella (edellä mainitun taksan 10 §). Ympäristölupa koostuu siis seuraavista maksuista (2 983 + 30 % * 2 983) euroa, mikä tekee yhteensä 3 877,90 euroa. Kielteisen päätöksen käsittelyssä on normaalit käsittelyvaiheet kuulutuksineen, kuulemisineen, lausuntoineen ja vastineineen, joten taksan alentamiseen ei ole perusteita.

Oy Teboil Ab:n jakeluaseman ympäristöluvan maksuksi määrätään 3 877,90 euroa sekä lisäksi peritään luvan kuulutuskustannukset.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä

Oy Teboil Ab
PL 57
01511 VANTAA

Jäljennös päätöksestä

Lohjan vesi- ja viemärlaitos
Lohjan ympäristötoimi/ Kaavoitus
Lohjan ympäristöterveyspalvelut
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, Lohjan paloasema
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö ja luonnonvarat
Lohjan kaupunginhallitus
Kiinteistön omistaja

Tieto päätöksestä

Asianosaisina kuullut lähinaapurit.

Päätöksestä ilmoittaminen

Tästä päätöksestä ilmoitetaan kuulutuksella Länsi-Uusimaa –lehdessä ja Lohjan kaupungin ilmoitustaululla (Karstuntie 4, 08100 LOHJA).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen (YSL 96 §). Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta (YSL 105 §). Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.